

Plan mot diskriminering och kränkande behandling 2024/2025

Förskolan Kompassen

Utdrag ur *Lpfö-18*

Förskolans värdegrund och uppdrag

Förskolan ingår i skolväsendet och vilar på demokratins grund. Av skollagen (2010:800) framgår att utbildningen i förskolan syftar till att barn ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Utbildningen ska genomföras i demokratiska former och lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället och för en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig. Både ett långsiktigt och globalt framtidsperspektiv ska synliggöras i utbildningen. Förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter (Barnkonventionen). Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.

Vision:

På förskolan Kompassen ska varje barn mötas med respekt och få utvecklas utifrån sina förutsättningar. Förskolan ska vara fri från kränkande behandling och diskriminering.

Planen gäller från 20241010-20251001

Ansvarig för planen: Rektor

Rektorns ansvar

Som rektor är jag ytterst ansvarig för att upprätta en plan mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling samt att förskolans arbete med planen genomförs enligt rådande styrdokument.

Planen ska vara känd för barn, personal och vårdnadshavare. Varje år ska planen utvärderas och en ny plan ska upprättas utifrån de behov som finns i verksamheten.

Alla som arbetar i förskolan har ett gemensamt ansvar för att alla barn möts med respekt och får utvecklas utifrån sina egna förutsättningar.

Planens syfte är att:

- Främja barns rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, ålder eller funktionsnedsättning och förhindra trakasserier eller annan kränkande behandling.
- Arbeta förebyggande, främjande och skydda barn från diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Växjö 24-10-07

Emma Eryd

Rektor, Kristen förskola i Växjö

Hänvisningar: Skollagen 2010:800 6 kap.

Diskrimineringslagen (2008:567)

Socialtjänstlagen 14 kap. 1 § (2001:453)

Utvärdering av planen 2023/2024

Förebyggande mål:

- Träna barnen i det sociala samspelet i gruppen – skapa lekro så att alla känner att de får vara med.
- Träna barnen till att lyssna på varandra och respektera varandras integritet och åsikter – alla barns röster är lika viktiga.
- Inspirera och utmana barnen att bredda sina förmågor och intressen på ett sätt som går utöver könsstereotypa val.

Främjande mål:

- Förskolan ska särskilt uppmärksamma barn som av olika anledningar behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd. Alla barn ska få en utbildning som är utformad och anpassad så att de utvecklas så långt som möjligt. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans ska få detta utformat utifrån sina egna behov och förutsättningar.

Under året så har vi pedagoger funnits nära i barnens lekar och aktiviteter och vi har också delat in dem i mindre grupper både i leken och i undervisningen för att skapa trygghet och lekro. Vi har sett ett mycket gott resultat av vårt arbete då barnen vågar säga till när de inte får vara med och känner sig utanför eller om de inte förstår vad leken går ut på. Vid undervisningstillfällena får barnen större talutrymme och den vuxne hinner se alla och få en bättre relation till varje enskilt barn. Barnen visar verkligen respekt och intresse för varandras lek genom att fråga om man får vara med och inte bara dundrar in. Vi har sett att om vi hjälper de yngsta barnen in i de olika lekarna så håller det i sig när de blir äldre. Arbetet på Lingonet lägger grunden för arbetet på Blåbäret.

Genom att pedagogerna har presenterat olika strategier för barnen, både verbala och kroppsliga, så har de kunnat kommunicera sin integritetsgräns samt förstått att man ska respektera andras. Genom dessa strategier så har det skapats en tillit mellan barnen som gett dem en trygg och rolig tillvaro på förskolan. Det finns dock barn som hela tiden tänjer på gränserna så det är viktigt att pedagogerna inte släpper fokus utan hela tiden finns med i det samspel som sker mellan barnen i ord, blickar och handling.

Pedagogerna har i samtal med barnen och i undervisningen aktivt lyft fram olikheter som en resurs. Kompisböckerna om Barnkonventionen har varit bra inspiration i det arbetet. Genom att erbjuda olika lekmaterial och genom att vuxna har varit lekförebilder har vi sett hur barnens förmågor och val av lek utvecklats oberoende av kön och könsstereotypa val.

Under året har pedagogerna haft spontant uppkomna diskussioner om sitt förhållningssätt/synsätt kring ledning och stimulans, särskilt stöd och anpassningar för de barn som har utmanat gränserna. Vi har upplevt att barnen har känt sig förstådda och att vi har förstått dem. De pedagogiska relationerna har fungerat på ett tillfredsställande sätt.

Likabehandlingsplan för Kompassen läsåret 24/25

Kartläggning

På Kompassen finns det två avdelningar med uppdelningen Lingonet, 16 barn i åldrarna 1–3 år och Blåbäret med 21 barn i åldrarna 3–5 år.

Varje år börjar vi med att jobba ihop de nya grupperna som blivit, då några barn har slutat och gått vidare till skolan, några barn har bytt avdelning på grund av ålder och vi har haft introduktioner med nya barn och deras familjer. Att vi pedagoger har ett inkluderande och välkomnande förhållningssätt är särskilt viktigt när det handlar om barn och vårdnadshavare som är helt nya på vår förskola. Vi tycker att det är viktigt att skapa trygghet genom goda rutiner och närvarade pedagoger, pedagoger som finns med tillsammans med barnen i deras lek och sociala interaktioner och som är uppmärksamma på vad det är barnen uttrycker genom ord eller handling. Vi vill som Sven Pettersson (2021) skriver i sin artikel *Pedagogiska relationer i förskolan*¹ skapa meningsfulla relationer till barnen så att de förstår och får en förståelse för förskolans innehåll samtidigt som de också känner sig förstådda i det de uttrycker.

Blåbäret:

Utifrån pedagogernas observationer och i samtal med barnen så ser vi en barngrupp som leker väldigt bra och mycket. Det finns dock några barn som är blyga och som inte alltid vill säga högt vad de tänker eller känner. Så med tanke på vad vi har iakttagit kommer vårt likabehandlingsarbete det här året bland annat att fokusera på det sociala samspelet där vi vill skapa trygga förutsättningar så att varje enskilt barn ska våga uttrycka sig och säga med ord eller kroppsspråk vad den känner. Vi vill att alla barn ska trivas och känna att de har det bra på Blåbäret utan oro för att inte bli förstådda.

I vårt konflikthanteringsarbete vill vi lära barnen att reda ut konflikterna på ett sätt som gör att alla inblandade parter kan acceptera lösningen. Vi vill att barnen ska vara delaktiga och ha inflytande i samtalet tillsammans med en vuxen. Tillit och anknytning är viktiga komponenter i detta arbete.

Lingonet:

Genom våra observationer kan vi se att vi behöver vara nära barnen där de är och i deras lek. Barnens förmågor att kommunicera verbalt skiljer sig mellan barnen utifrån deras ålder och mognad vilket gör att vi behöver finnas med och tillgodose deras behov, sätta ord på det som sker och hjälpa till i kommunikationen mellan barnen och det de uttrycker, känner och vill. Vi pratar om och visar hur vi är mot varandra och vi pedagoger är närvarande och goda förebilder som värnar om barnens trygghet, trivsel och samvaro tillsammans. Under förra läsåret använde sig pedagogerna till viss del av TAKK – tecken som stöd, vilket gynnade de yngre barnen där det verbala språket inte riktigt kommit igång. Detta är något vi skulle vilja vidareutveckla även detta läsår.

¹ [PO3WCPLAR151122 \(skolverket.se\)](https://www.skolverket.se/om-skolverket/rapporter-och-statistik/2021-09-01/pedagogiska-relationer-i-forskolan)

Främjande arbete

Verksamheten ska anpassas till alla barn i förskolan. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans än andra ska få detta stöd utformat med hänsyn till egna behov och förutsättningar så att de ska utvecklas så långt som möjligt.

Vi använder oss av litteratur som belyser värdegrund och barns rättigheter

Vi arbetar aktivt för att utveckla barnens kunskap och respekt för olika kulturer och värderingar.

Vi vill främja barns lika rättigheter genom att ge flickor och pojkar lika stort inflytande över verksamheten – och lika stort utrymme.

Vi vill ge barn möjlighet att utveckla sin identitet och känna trygghet i den. Barns identitetsutveckling ska inte begränsas på grund av samhälleliga normer och vuxnas förutsättningar som är knutna till kön.

Vi vill synliggöra och bejaka olika familjekonstellationer så att varje barn ska kunna känna stolthet över sin familj, och för att vårdnadshavare ska kunna känna tillit till förskolan.

Familjer med olika religioner är välkomna i vår utbildning. Det är frivilligt att delta i de konfessionella inslagen på vår förskola. Vi uppmärksammar de traditioner och kulturer som förekommer hos alla barn på förskolan.

Utbildningen ska ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Lpfö18 (s.5)

Mål

Förskolan ska särskilt **uppmärksamma barn** som av olika anledningar **behöver mer ledning och stimulans eller särskilt stöd**. Alla barn ska få en utbildning som är utformad och anpassad så att de utvecklas så långt som möjligt. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans ska få detta utformat utifrån sina egna behov och förutsättningar. Lpfö18 (s.6)

Arbetsgång

Pedagogerna på Kompassen har under läsåret 22/23 deltagit i Skolverkets utbildning *Specialpedagogik i förskolans praktik*. I utbildningen har pedagogerna läst artiklar för att få kunskaper utifrån ny forskning om hur man arbetar specialpedagogiskt i barngruppen, som till exempel förhållningssätt och metoder.

Arbetet med att uppmärksamma barn som behöver mer ledning och stimulans följs upp genom gemensam reflektion i arbetslaget med jämna mellanrum under året utifrån frågorna: Var är vi? Vart ska vi? Hur går vi vidare?

Vi vill även utveckla användningen av tecken som stöd, som ett komplement till det talade språket, för att inkludera även de barn som kommunicerar lättare via tecken, i första hand på småbarnsavdelningen Lingonet

Förebyggande arbete

Mål:

- Träna barnen i det sociala samspelet i gruppen – skapa lekro så att alla känner att de får vara med.
- Träna barnen till att lyssna på varandra och respektera varandras integritet och åsikter – alla barns röster är lika viktiga
- Skapa trygga miljöer både utomhus och inomhus, exempelvis genom delning av barngrupp under vissa delar av dagen

Arbetsgång.

- Pedagogerna ska finnas nära i barnens lekar och aktiviteter, samt dela in dem i mindre grupper för att skapa trygghet och lekro - vi använder oss av de olika rummen vi har både inomhus och utomhus
- Pedagogerna presenterar för barnen olika strategier, både verbala och med kroppen, för att barnen ska kunna kommunicera sin integritetsgräns samt för att förstå att man ska respektera andras.
- Pedagogerna ska i samtal med barnen och i undervisning aktivt lyfta fram olikheter som exempelvis egenskaper och förmågor för att se det som resurser i gruppen i stället för hinder.
- Tydlighet skapar trygghet, vi använder oss av bildschema över dagen samt Tecken som stöd vid kommunikation framförallt på Lingonet där vi ser att det gynnar barnens språkförståelse

Delaktighet

Barnen:

Pedagogerna informerar barnen om planen för kränkande behandling och diskriminering, samtalar om innehållet samt stödjer barnen att samspela på ett sätt som överensstämmer med planens mål.

Ansvariga: Förskollärarna

Vårdnadshavarna:

Information om planen via Tyra samt uppmaning till vårdnadshavare att komma med synpunkter på målen. Mer information om kartläggning och mål vid föräldramötet. Daglig kontakt med föräldrar där vi kan prata om hur barnen har det.

Ansvariga: Förskollärarna

Personalen:

Information vid husmöte så att alla som arbetar på Kompassen kan handla utifrån planen.

Ansvarig: Ansvarig för planen på Kompassen

Utvärdering av planen 2024/2025

Planen ska i likhet med övriga mål följas upp löpande i förskollärarnas reflektion under läsåret. Utvärderingen ska vara klar senast juni 2025. Underlag för utvärderingen är den löpande uppföljningen samt samtal med barn och vårdnadshavare.

Ansvarig: Ansvarig för planen på Kompassen

Åtgärder för akuta situationer

Rutiner när barn kränks av barn:

- När det kommer till förskolans kännedom att det förekommit kränkningar, informera alltid rektorn. Rektorn sammankallar arbetslaget, ansvarig i arbetslagen är den som ingår i likabehandlingsgruppen.
- Ansvarig samlar in information och dokumenterar.
- Ansvarig i arbetslaget informerar de inblandade barnens vårdnadshavare.
- Åtgärder beslutas i samråd med vårdnadshavare. Ev. handlingsplan skrivs.
- Ansvarig pedagog dokumenterar händelser och åtgärder.
- Utvärdering sker regelbundet med samtliga inblandade och ev. i likabehandlingsplansgruppen.
- Anmälan om kränkande behandling rapporteras till huvudman av rektor.

Åtgärder när vuxna kränker barn:

- När det kommer till förskolans kännedom att det kan förekomma kränkningar informera alltid rektorn.
- Rektorn samlar in information och dokumenterar.
- Rektorn har samtal med den som kränkt och dokumenterar händelsen.
- Fortsatt regelbunden uppföljning med samtliga inblandade.
- Anmälan om kränkande behandling rapporteras till huvudman av rektor.

Begrepp, regler och lagar

Diskrimineringslagen och skollagen skyddar barn mot diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och repressalier. Skyddet gäller för barn som finns i verksamheten och för barn som söker till verksamheten.

Diskriminering

Diskrimineringsgrunderna är tydligt definierade i diskrimineringslagen och vilat på FN-konventionen om de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen.

Diskriminering i förskolan innebär att ett barn missgynnas av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I förskolan kan personal och huvudman göra sig skyldiga till detta. Barn kan alltså inte diskriminera varandra i juridisk mening.

Trakasserier och kränkande behandling

Vid trakasserier och kränkande behandling kränker man ett barns värdighet. Det kan vara:

- Fysiskt (slag, knuffar)
- Verbalt (hot, svordomar, öknamn)
- Psykosocialt (utfrysning, grimaser, alla går när barnet kommet)
- Texter och bilder (teckningar, lappar, foton)

Om barn upplever sig vara kränkta eller trakasserade av vuxna är de särskilt utsatta eftersom de är i en beroendeställning, detta måste därför betraktas som mycket allvarligt. Både diskrimineringslagen och skollagen innehåller ett absolut förbud mot förskolans anställda att utsätta barn för trakasserier och kränkande behandling.

Trakasserier

Barnets värdighet kränks och det har samband med de sju diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling

Barnets värdighet kränks utan att det har samband med diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om att retas eller frysa ut någon. Vuxna kan kränka barn genom en handgriplig eller hårdhänt tillsägelse.

Utrednings- och åtgärdsskyldighet

Enligt lag ska förskolan agera så snart någon i personalen får kännedom om att ett barn kan vara utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Förskolan ska skyndsamt utreda och vita åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Personalen ska anmäla till rektorn som i sin tur ska informera huvudmannen.

Repressalier

Personalen får inte utsätta ett barn för straff eller negativ behandling på grund av att barn eller föräldrar anmält förskolan för diskriminering eller berättat att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling.

Främjande

Förskolan ska aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning samt sexuell läggning.

Förebyggande

Förskolan ska arbeta för att barn inte utsätts för trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling.

Plan

Förskolan ska varje år upprätta en plan för de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter och dels förebygga och förhindra trakasserier, sexuella trakasserier samt kränkande behandling.

Referenslista

Skolverket 2017, språk-, läs-och skrivutveckling. Skapa och kommunicera, del 4.
Skolverket 2018, Läroplan för förskolan, Lpfö 18